

Ukininkas

LIETUVOS

UKININKŲ LAIKRAŠTIS.

Prekė laikraščio:

Prusose ir i Austriją 3 auks.

i Ameriką ir i kitas svetimas žemes 5 auks.

i Rusiją (kuvertuose) 5 rubl.

Prekė apgarsinimų:

Už eilutę smulkaus

rašto arba už jos vietą per pusę puslapio 60 fenigų.

IŠEINA DU SYKIU PER MĖNESĮ SU MĖNESINIU PRIEDU.

Prižiūrėkime kitų paveikslui.

Matydami sunkų šiandien Lietuvos padėjimą, matydami, kaip spaudžia mus maskolių vyriausybė, kaip uždraudžia mums spaudą, idant apsišviesti negalėtume; kaip minios maskoliškų žandarų ir policijantų bėgioja po Lietuvą įeškodami lietuviškų raštų ir persekiodami prakilnesnius mūsų vyrus; matydami ant galo, kaip persekioja mūsų tikėjimą, nekurie iš mūsų gali pamislinti, kad neištengsime jau mės susitūrėti, pergalės mums mūsų kankintojai, kad pražus Lietuva ir mes lietuviai, o ant mūsų vietos bus Maskolija su kacapais.

Idant parodyti, kad tokios mislys yra ne-teisingos, kad mums nėra ko bijotis kankintojų, kad ne jie mus, bet mes juos turime ant galo pergalėti, prisižiūrėsime paveikslui kitų tautų, kurios kitą kartą taip pat, kaip mes šiandien, buvo labai sunkiame padėjime, bet ačiu darbštumui ir drąsai pergalėjo priešus ir šiandien yra laisvos ir apšviestos. Tokiame padėjime buvo bulgarai, serbai, rumunai ir graikai; tokiame pat padėjime jai dar neblogesniame buvo čekai, kurių kilimui čion arčiau prisižiūrėsime.

Čekų tauta, kaip ir lietuviai, kitkart turėjo savo nepriugulmę viešpatystę, bet ant galo po ilgų karių pateko vokiečiams, kuriems čekų žemė prigulėjo per 600 metų. Apėmę čekų žemę vokiečiai, kaip galėdami rupinosi perversti čekus i vokiečius. Tam tikslui mokyklose mokino tik vokiškai, visoki susinešimai valdžios su čekais buvo atliekami tik vokiškoje kalboje. Čekiški raštai teipogi buvo persekiojami. Naujų visiškai nespaudino, o senuosius užsilikusius tarpų žmonių rupinosi atimti ir sudeginti. Viens čekų rašėjas pasakoja, kad vokiečiai laikė tam tikrus žandarus, kurie „kaip alkani vilkai begiojo, girdi, po visus kampus čekų žemės įeškodami užsilikusius senoviskų čekiškų raštų, o atradę tokius atimdavo ir

deginavo“. Tokiais persekiojimais vokiečiams pasisekė labai suvarginti čekus. Čekiška kalba užsiliko tik po kaimus tarpų prastų žmonių. Visi-gi kiti, kuriems pasisekė įgyti ar apšvietimą ar turtus skaitė savę per vokiečius, niekino ir išjuokė viską čekišką, kaip prastą ir niekam netikusį. Rodėsi, pereis dar keliolika metų ir iš čekų neliks nė ženklo. Bet ne taip atsitiko!

Pakolaik buvo baudžiava, pakolaik čekų kaimiečiai buvo prispausti, nebuvo kam rupintis apie pakėlimą čekiškos kalbas ir apšvietimo. Bet štai pabaigoje perėjusio šimtmečio tapo išnaikinta baudžiava, ukininkai pasidarė laisvi, iš jų tarpo išėjo keli apšviesti vyrai, mylinti savo tėvynę ir brolius ir geidžiantie pakelti apšvietimą tarpų vientaučių.

Tai-gi tie keli vyrai pradėjo sunkų darbą atgaivinti nuvargintą tėvynę. Tais pirmutiniais kareiviais už tėvynę buvo Dobner'is, Pelcel'is, Dobrovski's, Borna ir kiti, kurių vardai šiandien garbinami čekų. Darbas buvo begalo sunkus; čekų kaimiečiai buvo tamsūs negalėjo jų suprasti, o vokiška valdžia ir abelnai vokiečiai darė jiems visokias kliutis ir tyčiavosi iš jų kaipo bepročių, norinčių atgaivinti tą, kas jau numiręs. Nera dyvo, kad nekurie iš minėtų vyrų patys abejojo, ar pasiseks jiems išgelbėti tėvynę nuo pragaišties, ar darbas jų nepasiliks be vaisių. Nors patys tvirtai nežinojo pasekmių, bet dirbo ir darbas jų be vaisių nepasiliko. Jų pedoms pasekė kiti apšviesti čekai, pradėjo išleisti čekiškas knygas ir laikraščius, kuriais platino tarpų sodiečių apšvietimą meilę tėvynės ir prigimtos kalbos. Sodiečiai atsiliepė ant jų pakvietimo, skaitė čekiškus raštus, švietė savo protą ir drąsiai stojo i kovą su savo kankintojais, kurie tada su dar didesniu inirtimu puolesi daryti klintis kylančiam tarpų čekų tautiškam susipratimui. Daug dar priešėjo čekams nukentėti pirmutiniuose metuose savo tautiško pakilimo. Karalius Austrijos (čekai mat priguli prie Austrijos)

turėjo tada neaprubežiotą valdžią, kokią šiandien turi tik maskolių caras, pertai ir spaudė jis čekus kaip nepaklusnus kaip tik imanė; bet nieko neįstengė padaryti, neįstenge sulaikyti čekus įieškančius šviesos ir laisvės; apšvietimas tarpų čekų vis labiau platinosi, supratimas tautiškų reikalų didinosi metus po metų; skaitliusi naujų čekiškų knygų ir laikraščių didinosi nišpasakytai.

Perejo dar keliolika metų visi Austrijos gyventojai atėmė nuo karaliaus neaprubežiotą valdžią ir įvedė Austrijoje konstituciją. Nuo to laiko visas prigulėjo ne nuo valios karaliaus, bet nuo nusprendinų parlamento, susidedančio iš pasiuntinių visos Austrijos gyventojų. Tarpų pasiuntinių parlamentė sėdėjo ir keliolika pasiuntinių išrinktų čekų. Šitie užtarė reikalus savo tautiečių ir atgyjimas čekų dar skubiau ėmė pirmyn eiti. Naudodamiesi didesne laisve įvykusią po įvedimui konstitucijos čekai sutaisė daugeli draugysčių, tarpų kurių svarbiausia yra uždėta 1880 metuose teip vadinama „Matica školska“ tai yra draugystė taisymui čekiškų mokyklų. Čekai netik apšviesti, bet ir praščiokai gerai supranta, kad šiandien tik apšvietimas gali žmogų laimingu padaryti, kad kovoje visados laimės tas, kurio protas labiau apšviestas, pertai nesigaili dėti piningus į kasą draugystės „Matica školska“. Ačiu tokiam supratimui. Toji draugystė per 13 metų (nuo 1880 iki 1893 m.) įtaisė už surinktus piningus 2 čekiškąs gimnazijas 43 šėip mokyklas, 40 namų prieglaudos; visose tose mokyklose mets į metą mokinasį i 12000 čekų vaikų, kurie pabaigę mokyklas skaito čekiškąs laikraščius ir knygas patys apsišviečia ir platina apšvietimą tarpų kaimiečių.

Ačiu tokiam darbštumui čekai šiandien teip augštai yra pakilę, kad nekuriuose dalykuose augščiaus stovi už vokiečius, o mes lietuviai galime tik pavydėti jiems jų apšvietimo, laisvės ir medegiško turtingumo.

Dabar ant užbaigimo palyginkime šiandienikštį mūsų padėjimą su padėjimu čekų pradžioje jų pakilimo. Ar rasime koki skirtumą? Ne! kaip pas čekus teip ir pas mus sanlygos buvo lygiai sunkios, kaip ten teip ir pas mus kankintojai spaudė kaip imanydami ir jaigu neįstengė sulaikyti čekus neįstengs sulaikyti ir mus, nors dusyk tiek žandarų laikytų, nors dar daugiaus parubežinių kareivių sustatytų. Ir teisingai mūsų pakilimas prasidėjo dar tik 15 metų atgal, kada tik keli vyrai pradėjo išleisti „Aušrą“, tada dar kankintojai galėjo tikėtis viską sunaikinti, o šiandien? šiandien kada daugybė lietuviškų knygų ir laikraščių platinasi po Lietuvą, kada nerasi nė vienos, grintelės, kurioje nesutiktum lietuviškų raštų, kada daugybė mūsų žmonių supranta savo padėjimą, drąsiai galime sakyti, kad kova turi

buti mus laimėta. Ateis laikas kada sugrius dabartinė Maskolijos neaprubežiotą valdžią, įvyks konstitucija ir mes turesime didesnę laisvę. Dėlko turi sugriuti neaprubežiotą valdžią šiandienykštės Maskolijos nesunkusuprasti. Sugrius ji dėlto, dėlko sugriuvo kitose apšviestese šalyse; o ten sugriuvo ji dėlto, kad gyventojai ją suardė. Įgyję apšvietimą gyventojai nepanorėjo toliaus vieno klausyti, nenorėjo buti tarnais kito, atėmė nuo karaliaus neaprubežiotą valdžią ir paėmė valdymą šalies i savo rankas.

Šiandien visoje Europoje yra tik dvi viešpatystės, kuriose karaliai turi neaprubežiotą valdžią, tai Turkija ir Maskolija. Dėlko tai teip? Dėlto kad čion gyventojai mažiausiai apšviesti, kad nesupranta savo padėjimų. Turkų sultonas laikusi tik ačiu tamsumui turkų; kad ne turkai tai kitos tautos priklausančios Turkijai seniai jau butų atėmę nuo sultono neaprubežiotą valdžią. Girdėjome nekartą apie sukilimus armenų, graikų prieš turkus, kuriems ne šiandien tai rytoj pasiseks nusikratyti turkų jungą. Teip-pat yra ir Maskolijoje. Maskolijos caras laikosi tik ačiu begaliniam tamsumui tikrųjų maskolių teip vadinamu „vielikorusų“ arba kaip paprastai pas mus sako kacapų. Savo begalinime apjakime tie kacapai nesupranta, kad caras visai ne tėviškai su jais elgiasi ir jie suplešytų kiekvieną, kuris pakiltų prieš carą. Bet apart maskolių didesnė pusė Maskolijos pavaldinių susideda iš kitų tautų: lenkų, lietuvių, latvių, estų, rusinų ir kitų. Visos tos tautos yra daug apšviestese, daug geriaus supranta savo reikalus, ir noriai nusikratytų nuo savęs maskolišką jungą. Tai dėlko-gi tos tautos nenumeta susitarė maskoliškąjį jungą nuo savęs? Dėlto, kad dar nėra tarpų jų tikros vienybės ir sutarimo. Ir tarpų pačių maskolių mets po metų, kylant apšvietimui vis daugiaus atsiranda tokių, kurie geidžia atimti nuo caro neaprubežiotą valdžią.

Tokiu budu nėra dyvo, kad nepoilgam ateis laikas kada nuskriaustos tautos, susitarę iš vieno suardys dabartinę Maskoliją ir vietoj šiandienykščio prispaudimo įves laisvę. Ir juo greičiaus kils apšvietimas tose tautose juo greičiaus sugrius dabartinė Maskolija, kuri remiasi tik ant tamsybės. Maskolių vyriausybė pati jaučia savo netolimą prazūtį, mato aiškiai, kad apšvietimas yra tai jos didžiausias priešas, dėlto tai uždraudžia mums spaudą, dėlto teip barbariškai persekioja tuos, kurie skaito uždraustus lietuviškąs raštus, dėlto kiša i kalejimus vyrus, kurie platina mūsų raštus.

Tokiu budu maskolių vyriausybė parodydama ko ji labiausia bijosi, draugia parodo mums kuom mes turime su ja kovoti. Apšvietimas yra tai baisiausias ginklas nuo prispaudėjų,

pertai tie iš mūsų, kurie platina apšvietimą ar raštais ar gyvu žodžiu atlieka svarbų ir išganingą darbą, nės tuomi griauja pamatus tvirtumo mūsų kankintojų, o podraug savo tėvynei valo kelią į laisvę ir geresnį gyvenimą.

N.

Naujas vaistas prieš difteritą.

Difteritas kitaip troškuly, krioklė — yra tai labai limpanti ir paojinga liga. Yra tai liga vaikų, nors ir suaugęs žmogus gali ją užsikresti apsirgti ir da-gi numirti.

Prasideda ji paprastai iš palengvo. Vaikas ima skūstis kaklu, ima kosėti, kartais storn balsu, darosi neramus, nės turi karštį, šalyse kaklo palei ausis pakyla sopantie guseliai. Teip pereina kelios dienos. Jaigu tada prispaudę liežiuvi šaukšto kotu pažiuresime kudikiui į burną, tai gomuryje šalyje liežiuvelio iš vienos arba iš abiejų pusių patemysime tamsiai geltonas plevutės. Jaigu nuskustume ar kitokiu koku būdu nuimtume tają plevutę, tai po valandai ji vėl ataugtu. Plevukės tos kas sykį didinasi pakol ant galo nedalina iki kudikio gerklei. Kada jos ima augti gerklėje, gerklė užsikemša, kudikis negali kvėpuoti ima trokšti, lupos pamelynuoja ir į keles adynas lygsmergt užtrokšta. Juo mažesnis kudikis apserga difteritu juo greičiau tos plevukės dauga iki gerklukę ir pertai toks kudikis greičiau numiršta.

Nekarta tenka girdėti motinas besiskundžiant, kad jų kudikis staiga numirė „tarytum, girdi, buvo sveiks, tik staiga ėmė trokšti ir į tris ar 4 valandas numirė.“ Teip kalba moteris, bet buna kitaip. Prieš tai be abejones 3 arba ir 4 dienas kudikis jau buvo difteritu apsirges, bet pakolaik plevukės buvo tik gomereje kudikis neišrodė dideliu ligoniu, o truputi kosejo, truputi skundes kaklu, pakolaik plevukės iki gerklei nedaaugo; tada jau į keles valandas užtroško.

Daktarai tyrinėdami tas plevukes su pagelba mikroskopo (padidinančiu stiklu) atrado, kad yra tai nickas daugiaus kaip daugybę nematomu paprasta akia mažų augalelių, kuriuos vadina bakterijomi. Tos bakterijos patekusios sykį į kudikio gomurį ima ten neišpasakytai greitai daugintis ir tokiu būdu iš jų pasidaro tos geltonos plevukės. Toliaus mokinti teip sau mislino. „Jaigu tos bakterijos yra augalai, tai joms gali augti netik žmogaus gomuryje, bet ir šėip kur bus dėl jų atsakanti dirva.“ Ir teisybė tolimesni bandymai parodė, kad jos galima auginti blūdelyje ant virintų klijų, ant bulvės ir ant kitų daigtų tik žinoma reikia mokėti su joms apsieiti. Ir ten ant viršaus pasidaro geltonas plevutes lygiai kaip gomuryje žmogaus sergančio difteritu. Jaigu paimti išaugintų ant

klijų bakterijų ir užkresti jomis kokį nors gyvulį, tad ansai apserga difteritu.

Patyre tokiu būdu nuo ko priguli difterito liga, daktarai lygšiolai stengesi visokiais vaistais tepti gomurį ligonių, idant sunaikinti tas bakterijas ir neduoti joms augti. Kartais tai ir pasisekdavo, ypačiai jaigu liga buvo dar neišsėjęs, bet abelnai imant toks gydymas mažai ką gelbėjo, iš 100 ligonių paprastai apie 80 numirdavo.

Dabar jau atrastas kitokis budas sunaikinti tas paojingas bakterijas. Kaip žinome žmogaus kuną galima pripratinti prie nekurių nuodų. Teip žmogus, kuriam iškiepyjame rauples paimtas nuo raguoto gyvulio visiškai neserga tikroms rauplėms, arba jai ir suserga tai labai lengvai. Teip-pat šiandien gydo ir nuo pasiutimo skiepinimais kraujo gyvulių palengva pripratintų prie pasiutimo nuodų.

Tai-gi kraujas tokio pripratinto prie nuodų gyvulio turi ipatybę sunaikinti nuodus tos ligos, prie kurios gyvulys pripratintas. Tuom tai ir naudojasi šiandien daktarai dėl gydymo difterito. Tam tikslui arkliams skiepyja bakterijas difterito; ant pirmo karto įleidžia labai mažai, idant gyvulys nekristu, kitą sykį jau daugiaus ir daugiaus pakolaik gyvulys teip prie jų pripranta, kad jau visiškai jų nebijo. Kraujas teip pripratinto gyvulio įgyja ipatybę naikinti difterito bakterijas. Bet dėl gydymo neima kraują tik tą rusvą skystimą, kuris iškyla viršum nusistojusio kraujo. Idant persitikrinti ar tas skystimas tikrai gali sunaikinti difterito bakterijas pirmučiausia pylę jį į klijus, ant kurių augino tas bakterijas ir kas pasirodė? Pasirodė, kad bakterijas netik nesidaugino bet tuojaus pražuvo. Iš čion pasidarė aišku, kad to kraujo skystimas turi ipatybę sunaikinti difterito bakterijas. Potam jau ėmė tuom skystymu gydyti ligonius. Ligoniiu apsirgusiam difteritu įleidžia po uoda kokias pusę šaukšto skystimo kraujo arklio palengva pripratinto prie difterito. Iš po uodos tas skystimas tuojaus pereina į kraują ir išsivaikščioja po visą kuną. Vos tik tai pasidaro geltonosios plevutės pradeda eiti mažyn ir ne poilgam visiškai išnyksta ir ligonis ima sveikti. Žodžiu tas skystimas įleistas į žmogaus kuną užmuša difterito bakterijas. Bet ir šitas vaistas nevisus ligonius išgydo. Jaigu liga jau teip įsisėjęs, kad ligoniui jau lieka neužilgo numirti tad nės šitas vaistas negali išgelbėti, bet tai kaltė jau tų, kurie per ilgai neįieškojo pagalbos. Pertai kudikiui susirgus reikia nepatingėti į burną pažiureti ir jaigu užtemytume geltonas plevutes, reikia netrukus kreiptis prie gydytojaus, nės umai gydoma liga be abejones turi pereiti. Ant užbaigimo turii pridurti dar tai, kad nors ir išrastas geras vaistas prieš difteritą, bet geriausiai padarys tas, kuris neleis ligai

platintis; pertai jaigu kuriuose namuose apserga viens kudikis, turime atminti kad liga labai limpanti ir tuojaus išvešti sveikus vaikus kur pas gimines idant jie neužsikrestu, o susirgusi pasilikti namie ir jieškoti atsakančios pagalbos.

D.

Apie gyvates ir jų nuodus.

Pas mus atsitinka, kad žmogus ar gyvulys apserga arba net ir numiršta nuo gyvatės įkandimo, bet atsitinka tai labai retai. Ant svieto yra tokios šalys, kur nuo gyvačių įkandimo miršta tukstanciai žmonių ir puola daugybė gyvulių. Teip štai vienoje Indijoje (šalis Azijos) priklausančioje Anglijai pernai nuo gyvačių įkandimo numirė 18540 žmonių ir puolė suviršum 100000 galvijų, o kur dar daugybė kitų šalių Azijos, Aprikos ir Amerikos, kur teip-gi yra labai daug ir labai paojingų gyvačių.

Tokių budu matome, kad žmonėms labai svarbu yra pažinti gerai gyvates ir atrasti, kaip gelbėtis nuo jų nuodų. Tuom jau keliolika metų užsiima mokinti daktarai. Pirmučiausiai jie pasirupino patirti, iš kur imasi ir iš ko susideda gyvatės nuodai.

Pas gyvates nuodai darosi tam tikruose grumulėliuose esančiuose abipusei po žaudais, iš kur jie per tam tikras skylutes išeina į nasrus ir susimaišo su seilėmis. Tai-gi, jaigu tokia gyvatė savo smailiais dantims pažeidžia žmogaus odą, jos seilės su nuodais įeina į tas žaizdas, iš jų pereina į kraują ir išvaikščioja po visą kūną. Ar numirs, ar ne įkastas žmogus, priguli nuo to, kaip didelę žaisdą padarė gyvatė kasdama, kiek nuodu įėjo į tas žaizdas, o teipo-gi, kaip nuodinga yra toji gyvatė. Mat ne kiekviena veislė gyvačių yra lygiai nuodinga; vienų seilėse yra daugiau nuodų, o kitų mažiaus. Kaip pas mus juodoji gyvatė yra daug nuodingesnė už varinę, teip-pat ir kitose šalyse. Tai-gi, jaigu įkanda gyvate ne labai nuodinga ir dar padaro nedideles žaizdas, tad žmogus truputi pasirgęs pasveiksta. Kas darosi žmogaus kune įkandus gyvatei? Po įkandimui pirmučiausiai sutinsta ir paraudonuoja ta vieta, kur įkasta, paskui tinimas eina tolyn, sutinusias dalys paima gangrena ir kada ji daeina iki vidurių, žmogus uumiršta. Bet ne kartą atsitinka, kad ir sunkiai susirgęs žmogus ima taisytis ir visiškai pasveiksta.

Šiltose šalyse nuo įkandimo gyvačių žmonės paprastai labai greitai numiršta, nors nevsi lygiai. Teip, viens daktaras gyvenantis Indijoje paduoda, kad iš 100 žmonių įkastų labai nuodingos gyvatės vadinamos „kobra“ 22 numirė į 2 adynas; 24 į 4 adynas; 23 į 10 adynų; 9 į parą, o 21 pergyveno daugiau, neg parą.

Kits daktaras gyvenantis pietinėje Aprikoje sako, kad žmogus įkastas labai nuodingos esančios ten gyvatės vadinamos „put-ader“ negyvena ilgiau per 15 minutų. Kiti gamtos tyrinėtojai paduoda, kad tokis didelis gyvulys, kaip šlapis (slonius), įkastas baisiai didelės gyvatės vadinamos Indijoje „namadryas“ puola į 3 adynas. Gyvatė toji yra begalo didelė, ilgio turi per 2 sieksniu. Indijonai vadina ją kalalium gyvačių. Laimė tik, kad jų yra nedaug.

Teip paojingi yra žmogui gyvačių nuodai. Pertai nėra dyvo, kad žmogus gyvatės įkastas bando visokius vaistus, idant nuo smerties, kaip nors išsigelbėti. Jaigu atsitikdavo kad įkastas žmogus besigydydamas kokių nors vaistu pasveikdavo, kad tą vaistą garsino tikriausiu nuo įkandimo gyvatės. Vienas pasveikdavo besigydydamas tokiu, kitas kitokiu vaistu, pertai ant svieto yra daugybė vaistų laikomų žmonių per tikrai gelbančius nuo gyvatės nuodų; tarytum turint tiek tikrų vaistų nė vienam žmogui nevertėtų numirti nuo įkandimo gyvatės. Bet neteip yra; kaip matėmė, vienoje tik Indijoje į metus numiršta keliolika tukstančių žmonių. Dėlko tai teip yra? Mokinti daktarai tų šalių, kur daug žmonių serga nuo gyvačių įkandimo, išbandė visus giriamus žmonių vaistus ir visi vienu balsu pripažįsta, kad visi tie vaistai nieko negelba, jaigu žmogus įkastas nenumiršta arba ir visai neapserga, tai atsitinka ne nuo vaisto, bet dėlto, kad į opą įėjo labai mažai nuodų arba ir visiškai nieko. Tamsus žmonės to nesupranta, mislina, kad tai juos vaistas išgelbejo. Apie užžadėjimus, kurie labai madoje pas laukinius žmonis, o ir pas mus dar kaip kur gerbiami, nėra ką nė minėti yra tai pramanymas tamsių nišmanėlių.

Augščiaus minėti daktarai pripažįsta, kad naudinga yra tuojaus po įkandimui išplanti arba išdeginti, ar iščiulpti opą ir tokiu budu ant vietos sunaikinti nuodus dar nepakrikusius į kūną; įkastam į ranką ar į koją naudinga yra suveržti ranką, ar koją augščiaus vietos įkandimo, idant tokiu budu neleisti nuodams pakrikti po visą kūną. Viskas tas yra naudinga, bet tik tadą jei tai padaryti labai umai po įkandimui. Kitokio geresnio ir tikresnio vasto nuo gyvatės nuodų mokinti lygšiolaik dar neišrado; nors daug jau bandymu padarė.

Betyrinėdami apie gyvačių nuodus mokinti atrado jau tikrą kelią, kuriuom eidami be abejonės išras tikrą vaistą nuo nuodų.

Štai kaip atrado tą kelią ir kokius patyrimus jau padarė! Pirmučiausiai uždavė sau šitoki klausymą. Dėlko tai pačios gyvatės nenudrėsta nuo savo nuodų; juk be abejonės jos draugia su savo seilėmis nuryja ir nuodus; arba vėl, dėlko gyvatėms nieko nekenkia, kada

jos susipjovusios tarpu savęs kita kita sukaudžioja. To negana, mokinti patys su tam tikrais prietaisais leido po skura gyvačių nuodus pamintus nuo kitų, ir anoms tai nieko nekenkė. Iš viso šito aiškiai matyti, kad kunas gyvatės turi kokią tai ypatybę nepasiduoti gyvatės nuodams. Tolimesni tyrinėjimai parodė, kad ir tarpu žmonių yra toki, kurių kunas nesibijo gyvatės nuodų. Visiems žinomi yra teip vadinami numalšintojai gyvačių (kirmėliai), kurie nekartą ir pas mus po didesnius miestus rodo savo galybę. Jie važioja su savim gyvates ir už piningus prieš visų akis ima jas į ranką erzina jas, o tos įpykintos jį įkanda, ir tas įkandimas jam nieko nekenkia. Žinoma tarpu jų yra apgavikai, kurie važioja gyvates su ištrauktais dantimis ir pertai anos visiškai įkasti negali, bet yra daug tokių, kurie tikrai nesibijo gyvatės nuodų. Keliauninkai paduoda kelis atsitikimus, iš kurių čion vieną paduodame. Viens keliauninkas po Apriką žiūrėjo kartą, kaip numalšintojas gyvačių rodė jas žmonėms. Vienas jaunas arabas pradėjo garsiai iš jo tyčiotis, sakydamas, kad jis yra apgavikas, kad gyvatės jo visai nuodų neturi, kad ir jis apsiima tapat padaryti. Numalšintojas pakvietė aną drasuolį; tas priėjo, ėmė gyvates erzinti, tapo įkastas ir už tą drasumą į keles adynas gyvastį palydėjo. Iš to aišku, kad kunas numalšintojaus teisingai nesibijo nuodų. Ką jie daro, idant kunas jų nuodų nebijotų, nežinoma, nės jie tai paslapytje laiko. Bet mokintiems pasisekė iš kitur patirti, kokių būdu galima kuną prie nuodų pripratinti. Pasirodė, kad nekuriose vietose Aprikoje nigeriai (murinai) visai nebijo įkandimo gyvačių dėlto, kad pas juos yra paprotys čiulpti nuodus iš nasrų užmuštų gyvačių, o nekuriose vietose lagi tyčia skiepyja sau nuodus teip, kaip pas mus rauples. Tokiu būdu, jie arba čiulpdami, arba skiepindami palengva pripratina savo kuną prie nuodų ir daėina iki to, kad ant galo pagalios jis jau visiškai nebijo įkandimo gyvatės. Dėlto-pat priežasties ir gyvatėms nekenkia jų pačių nuodai. Tą patį turbūt, daro ir numalšintojai gyvačių, idant pripratinti savo kuną prie nuodų. Apart to mokinti darė bandymus ant gyvulių. Pasirodė, kad jaigu gyvuliui iš pradžių įleisti mažai nuodų, už paros daugiau, dar už paros dar daugiau ir tt., tai ant galo gyvulys visiškai prie jų pripranta ir tada jau jokios gyvatės nuodai negali jį užmušti.

Patyrę tai mokinti uždavė sau klausymą. Kas tai pasidaro gyvulio kune, kad jis liauja bijojęs nuodų; nekitai, kaip kune jo turi pasidaryti kaip ir koks vaistas, kursai sunaikina įleistus gyvatės nuodus. Tolimesni bandymai parodė, kad kraujas pripratinto prie nuodų gyvulio yra tai vaistas nuo gyvatės nuodų. Ir

teisybė, jaigu sumaišyti kraują tokio gyvulio su gyvatės nuodais ir paskui tą mišinį įleisti gyvuliui, tad ausai neapserga, iš ko aišku, kad kraujas pripratinto prie nuodų gyvulio turi ypatybę padaryti gyvatės nuodus nepaiojingsais. Jai-gu įleisti į kuną gyvulio gyvatės nuodus, arba duoti įkasti gyvatei, o po kokiai pusei adynos įleisti į kuną to paties gyvulio pripratinto prie nuodų, tai nuodai nieko nekenkia. Tokiu būdu mokslas palengva atrado tikrą vaistą nuo teip baisių gyvatės nuodų. Bet pagaminimas to vaisto apsieino brangiai, ir reikia vartoti greitai po įkandimui, nės kaip augščiaus kalbėjome žmogus nekartą numirsta nuo gyvatės įkandimo į kelias adynas. Pas mus tas išradimas neturi didelės svarbos, bet tose šalyse, kur tukstančiai žmonių kasmetą miršta nuo gyvačių nuodų tas išradimas daugeliam tukstančiu gales nešti pagelbą, nors tamsus žmonės anų šalių be abejonės nelabai jieškos tos pagelbos, ilgai dar senoviškai kreipsis prie burtininkų, vartos savo senoviškus vaistus ir senoviškai mirs tukstančiais. Bet mokslas padarė savo; per bandymus ir tyrinėjimus atrado vaistą, kuriuom žmonės tik kada-nors turės išmokti naudotis.

Iš Lietuvos.

Iš Pilviškių. (Senapilės pavieto.) Prieš karunaciją mūsų miestelyje policijantai valkiojosi po turtingesnius gyventojus ir rinko piningus ant įtaisymo pasilinksminimų laike karunacijos. Tokiu būdu pasisekė surinkti keliolika rublių, už kuriuos nupirko dvi bačkelės nuo dervos, pasodino keles aglaites ir nupirko keles bonkos alaus ir apgarsino, kad per karunaciją dyka dalins gėrymus. Vakare, laike karunacijos, tiesa, suėjo į Pilviškius keliolika žmonių iš artymiausių kaimų, uždegτος buvo tos bačkelės, iš kurių sukilo dideli dūmai ir pusėtina smarvė. Atsirado viens muzikantas ėmė žaisti, o susirinkusieji šoko tikėdamiesi gauti atsigerti dyka. Bet koksai buvo jų nusiminimas, kad nieko negavo, tik prisivuostė smarvės nuo degančių bačkelių. Reikia su nuliudimu pripažinti, kad pas mus yra pusėtina mulkių. Teip tą vakarą kada viltis dyka atsigerti neišsipyldė, viena kaimo būbutė šiteip kalbėjo: „Tai-gi kaip tam bėdnam žmogui visur negerai; štai ciecorius atsiuntė į Pilviškius 200 rublių, idant žmonis pavaisinti, bet piningus pasidalino vaitas su palicijantais o mums bėdniems nieko!“

Štai ką nįšmaneliai gali susimislinti. Ale buvo dar navatkesnių žmonių, kurie tikėjosi, kad ciecorius nuo karunacijos duos žemės daugiau (nuo pono atėmęs), kad girios duos, kad giriose ganyti pavels visiems, kad geležinkeliais dyka pavels važinėti ir dar daugybę kitokių malonių nuo Mikalojaus II. laukė.

Liudna labai darosi ant širdies tokias kalbas girdinti, koks-tai tamsumas dar tarpu mūsų žmonių! Kaip tai jie dar ikišiol negali suprasti, kad nuo caro nėra ko mums gero laukti! Iš savo liuso noro caras savo padonams nieko gero neduos; visos jo dovanos yra ar tai akių monyimas, ar menkniekiai, kurių naudą žmonės labai mažai jaučia! Teisybė, galime nuo caro sulaukti ir didesnių palengvinimų, ale ne iš jo noro, bet jam nenorint galime išreikalaus juos, jeigu išvien eidami jam aiškiai parodysime, kad jeigu neišpildys caras mūsų reikalavimų, tai jam pačiam bus tai ne ant naudos. Teip, dabar duodasi girdėti, kad maskolių valstijos roda (*gosudarstvenij soviet*) rudenį ims is už apsvartymo daleidimo Rusijoj lietuviškos spaudos. Mat, pamatė jau valdžia, kad užrubežij išeinančios lietuviškos knygos ir laikraščiai tankiai teisybę rašydami pusėtinai jau pradėd kenkti rusų valdininkams ir valdžiai! — Tai-gi, laikas jau lietuviams liautis teip kvailai pasitikėti ant caro geradėjų.

R.

Ant **Vilkaviškio** geležinkelio stacijos pabaigj birželio mėnesio pajimta nuo vienos žmonos 3 pudai lietuviškų knygų, daugiausiai maldaknygių. Mat, vargšė bijoje, kad kas nepažiurėtų, ką ji turi ir tuom atkreipė ant savęs akis vieno žydo, kuris parodė tą žmoną žandarui buk ji turint ką pasivogus, nės labai dairosi. Apie tą patį laiką paimta dar lietuviškų knygų Virbaliuje.

Suvalkų gub. Keliuose miestuose mūsų gubernijos jau nuoseniaus yra laisvos draugystės apsiginti nuo ugnies (Ugnikės Draugystės). Šnariai deda pinigus ar kitaip-kaip surenka kiek skatiko ir perkasi intaisas ugnei gesinti. Atsitikus nelaimėi šnariai turi stoti su prietaisomis prie ugnies ir gesinti. Rodosi, tai labai geras daigtas ir vyriausybė turėtų tikrai priartiti jam, bet valdžia suvisai kitaip ant to žiuri. Pas vietines valdžias yra paslaptas paliepinimas bene Varšavos general-gubernatoriaus, kad vietinės valdžios rupintusi, idant naujos ugninės draugystės nebutu steigiamos. Turbut valdžia baidosi, kad iš tokių draugysčių nepasidarytu „lenkų vaiskas!“

R. U.

Baltmario padargė Laikraščiai praneša, kad Kauno gubernatorius, žinomas Kražiečių kankintojas, net į Vetką perkeltas, o ant jo vietos yra paskirtas iš Padolijos Luchodolski's.

Rugpjūtės mėnesįj Rygoje - bus 10-tas Archeologijos Kongressas. Latviai išpaskutiniosios taisosi, kad pasirodyti svietui, jog ir jie tarpu gyvųjų tautų užima nepaskutinę vietą.

Apie mūsų spaudos dalykus teip ikišiol ir negirdėt nieko. Išrodo, kad tai lyg tyčia daroma, idant rusų visoki valdininkai galėtų geriaus lietuvius engti. Mat, kartas nuo karto pasiseka

ka-nors su knygomis ar laikraščiais sugant ir ikvaliai kankinti arba neišpasakytas štriuopas nuplėsti.

Neseniai vienas lietuvis tapo sujimtas su maldaknygėmis; keliavo jis iš Lietuvos kuržemio link ir čionai uredininkų su žandais tapo suimtas, bet užmokėjęs mūto 80 rublių liko laisvas, tik knygos visos buvo atimtos, kas toliaus bus, nežinia. Sako, kad tai darbas pačių-lietuvių, kurie buk danešė iš užvydėjimo! Lietuviai, kaip galėdami valdykite tokius šunsnukino danešikus! Juk nėra bjauresnio piktdario per darešiką, kuris netikėtai, iš pasalių žmogų pražudo!

Svirplis.

VII. 96. m.

Rokiškį (Kauno gub.) pačtos viršininkas sugražino neseniai į redakciją nusiųstą uždarytoje kopertoje „Ukininką“ su parašu maskolišku, kad dėliai nedaleidimo Rusijoj to laikraščio siunčia jį atgal ir prašo laikraščius siųsti pačta tik per cenzurą. Tokiu budu pasirodo, kad Rusijos žingunės (pačtos) dėl persiuntimo mūsų laikraščių (nors ir uždarytose kopertosose) nelabai tinka. Mat Rusijoj visi valdininkai, kokius jie šakos nebutu, apart savo stačių pareigų, turi dar, daugiausiai pagal slaptus paliepinimus, pildyt reikalus žandarmerijos ir policijos. Teip ir pačtų valdininkai turi paslaptinį prisakymą žiurėt, kad per pačtų kontorą nepereitu koki-nors dalykai (spaudinti, rašyti ar kitoki), kurie galėtų kenkti Rusijos dabar esančiam surėdymui, nės jisai skaitosi amžinu ir niekados negriusiąs. Už atradimą kokių-nors uždraustų siuntinių pačtos valdininkai gauna nuo vyriausybės pagyrimus, dovanas ir orderius. Pertai jie gana noriai ir plėšo siuntinius šnipinėdami, ar neras kokio laimikio.

R.

Iš Prusų Lietuvos.

Prusų lietuvių išskirta deputacija priebuvo pas apšvietimo ministerį, Dr. p. Bosse, prašydama, kad religijos mokslas jų pradenese mokslynyčiose būtų išguldamas lietuviškoje kalboje. Ministeris, gražiai lietuvius priėmęs išklause jų prašymo, kurs buvo patvirtintas daugiau kaip 27 000 pasirašymų. Dėl užganapadarimo lietuvių Prusuose reikalams, p. Bosse priežadėjo birželio mėnesyje aplankyti jų šalę, norėdamas ypatingai žinoti, kokius išleidžia seminarijes lietuviškus mokiniojus. Žadėjo taipogi užėti į mažesnes lietuviškas mokslynyčias dėl geresnio pažinimo jų padėjimo. Ant egzaminų bus sukvieisti vaikų tėvai, idant jie patys galėtų išreikšti ministerui savo reikalus apšvietimo dalykuose. Bet štai, praslinko birželio praslinsk ir rugpjūčio menuo, o apšvietimo ministeris dar neapsilanke Prusų lietuvių šalyje. Kodėl

jis lygšioliai dar ne apsilanke sunku yra spėti, bet mislyjima, kad tai keli vokiečių laikraščiai to kalti. Jie pradėjo labai ant lietuvių griuti, vadindami juos žemės išdavėjas ir visokiais Prusų karalystei prigadingais priešais, norėdami išrodyti, kad tokiems priešingiems pavaldiniams kaip lietuviams nereigalinga pagalbos suteikti. Žinoma, apšvietimo ministeris girdėdamas taip apie lietuvius kalbant, sulaukys savo priežadėjimą ir Prusų lietuvių šalyje neatsilankys. Paskutiniame laike pradėjo keli vokiečių laikraščiai labai prieš lietuvius siausti, tiklaimė, kad jie negal uždrausti lietuviams spaudą ir valnybę draugysčių gruntavoti. Prusų lietuviai tur didžią laisvę, bet gailu, kad jie sau tą laisvę neišnaudoja, bet duodas nuo kelių išgamių už nosės vadžiuties. Berods paskutiniuose metuose pradėjo ir Prusų lietuviai tautiškai krutėti, jie tur jau ir keles lietuviškas draugystes, kurios, kas tiesa dar silpnos, ale su česu sustiprės ir bus jų tautiškam krutėjimui ant gero. L.

Kiek apsieina užlaikymas viešpataujančių.

Kiekvienoje viešpatystėje viešpataujantis savo užlaikymui ima iš valstijos kasos paskirtą skaitlių piningų.

Čion paduodame, kuris kiek ima.

Maskolijos	Caras	ima	34 214 000 markių (15 milijonų rublių)
Austrijos	Karalius	„	18 600 000 markių
Prusų	„	„	15 719 000 „
Italijos	„	„	12 140 000 „
Anglijos	„	„	11 613 000 „
Ispanijos	„	„	7 480 000 „
Bavarijos	„	„	5 637 000 „
Belgijos	„	„	3 630 000 „
Saksonijos	„	„	3 335 000 „
Portugalijos	„	„	2 184 000 „
Švedijos	„	„	1 505 000 „
Danijos	„	„	1 376 000 „
Olandijos	„	„	1 096 000 „
Graikijos	„	„	970 000 „
Serbijos	„	„	960 000 „
Černogorijos	„	„	200 000 „
Prezidentas prancūzų respublikos	gauna kasmetą po		400 000 „

Iš svetimų šalių.

Maskolija. Caras išdavė paliepimą, kad Kauno gubernatoriums Kligenbergis eitu ant gubernatoriaus į Viatkos guberniją, o į Kauną ateis Suchodolskis, kuris dabar yra gubernatorium Podolyje.

Turkija. Dar nepasibaigė kova su sukilusiais prieš turkus gyventojais salos kreta, sukilo

prieš turkus druzai Azijoje ir dar ketina sukilti arabai. Visiems jau išipyko nešti turkų jungą.

— Anglijai atsisakius nuo aprupinu Kretos garlaiviais, idant nedaleisti iš kitur pagelbos sukilusiems graikams, visas tas plenas suiro. Anglijos vyriausybė, kada jai pranešė apie tą projektą tiesiog pasakė, kad „Anglija nenori atlikti darbą turkų žandaro.“ Kare ant Kretos eina tolyn ir turkų sultons vis nuolaidesnis darosi.

Šveicarija Mieste Ciurich gyventojai supykę ant apsigyvenusių jų mieste italiečių užpuole ant jų, sugriovė keles restauracijas laikomas italijos spavdinčių, išdaužė langus namuose, kuriuose jie gyveno ir kad ne kariuomenė atsiųsta vyriausybės padaryti tvarką, tai nežinia kaip būtų su jais atsitikė. Dabar Italijos vyriausybė per savo konsulius reikalauja nuo Šveicarijos atlyginti skriaudas, kurias panešė Italijos pavaldiniai Ciuriche.

Italija. Italijos kariški garlaiviai pagavo Raudonosiose marse uliandišką garlaivį su kelioms dežimims tukstančių šaudyklių, kurias vežė Abesinijos karaliui Menelikui. Uliandiškas garlaivis tapo suraštavotas, nės, anot Italijos, niekam nevale vežti Menelikui ginklų pakolaik nebus padaryta tvirtą santaika su Italija.

Ispanija. Ispanijai netik ką nesiseka karė su sukilusiais kubiečiais, bet ir namie netyka. Teip 6 rugpjūčio nuo gubernatoriaus provincijos Valencija atejo į Madridą telegramma, kad Valencijoje kyla respublikaniškas maištas. Mat Ispanijoje daugybė gyventojų nori išnaikinti dabartinę valdžią, o įvesti Ispanijoje respubliką. Dėl to jie jau nesykį darė maištus, dėl to padarė ir dabartės. Netik vienoje Valencijoje kilo tokios maištas; pakilo teipogi miestuose Barcelona, Saragosa ir kituose.

Dažinojės apie tai, ministeris-prezidentas Kanovas tuojaus sušaukė ministerius ant rodos ką daryti. Abelnai visoj Ispanijoj dabar nepakajingi, kuom tas viskas pasibaigs.

Anglija. Pietinėje Aprikoje sukilo prieš Anglija murinai vadinami matobeileis. Pakolaik Anglijos kariumenei nepasisekė juos sumušti, atbulai matabeliams kelis syk pasisekė sumušti anglų kareivius. Anglai dabar nelabai ramus, nės turi jie dar kitą karę šalyje vadinamoje Sudan palei Egiptą ir ten dar nežinia kaip jiems seksis. B.

Norvegija. 1893 metuose ant tam tyčia sutaisyto garlaivio išvažiavo d-ras Nansen tyrinėti šiaurines mares. Mat patį šiaurę žiamės teip vadinamas „šiaurinis polius“ dar lygšiolai mokintų neištirtas, dar niekam nepasisekė daplaukti ten per ledus plaukiojančius šiaurines jurėse. Jau daug drąsių tyrinetojų bandė

plaukti iki šiauriniam poliui, bet kuomet visi jie rado smertį tarpu ledų. Ir d-rui Nansenui teipo-gi nepasisėkė daplaukti iki poliui, bet jam pasisekė nuplaukti toliausia į šiaurius nė kitiems tyrinėtojams. Daug jis naujų datyrimų padarė, daug naujų nežinomų salų atrado; bėt salos tos svarbios tik dėl mokslinės žinios, nės ant jų daugiaus nieko nera kaip amžinas sniegas guli ir gyvena kelios baltonos meškos. Ant vienos iš tokių salų Nansen žiemavojo ir mito mėsa meškų ir cetų tankais. Pernai rudenį, palikęs garlaivį su žmonėmis plaukti, toliaus pats išėjo ant ledo su kapitonu Johansen, ir perleido žiemą nuolatiniuose tyrinėjimuose, ne-karta ir kęsdami didelį vargą. 13. rugsėjo ant angliško garlaivio pargryžo į Norvegiją. Sako daug naujo patyrė, ko dar mokinti nežinojo.

D.

Iš Londono.

Vargas, menki uždarbiai namie, kareivija, kartais ir išdykumas su kitokiomis dar prie-žastimis tukstančiais gena mūsų brolių metas į metą iš savo tėvynės į svetimas šalis. Tarpų tų plataus svieto pakraščių ir Anglijos sostapi-
lis — Londonas — prilaiko gana gražų pulkelių lietuvių-išėivių.

Londono gyvenimas lietuvių daugiausiai yra labai vargingas. Ne suprasdami angliškos kalbos, nė vietinių sąlygų, jie priversti dėl kashio duonos glaustis po sparnais didžiausių svetim-naudžių. Skaitytojas gana galės suprasti apie tai, jeigu papasakosiu apie išdirbimą bambusinių dalykų (lendrinių meblių) ir kriaučystą, kur daugiausiai lietuvių turi nelaimę dirbti.

Pabrikus bambusinių dalykų daugiausiai valdo svetimžemiai — vokiečiai, žydai ir lenkai. Dirba tenai nuo 6 valandos ryto lyg 11 arba 12 nakties beveik be atsiilsio už suvis mažą užmokestį. Valdininkai pabrikų pavelyja išmintingesniems darbininkams priimti darbą po savo ranką pasisamdant menkiaus išmanančius darbininkus, kuriems dar mažiaus moka: kartais net nė ant nakvynės neužsidirba. Štai žinomas man atsitikimas. — Du jauni vaikinai atėjo pas turtingesni lietuvių melsti nakvynės, nors ant grindų, sakydami: „Žydas mudų iš metė dėlto, kad neturime pinigų už nakvynę užmokėti; mudu dirbame po svetimą ranką nuo 6 ryto lyg 12 valandai nakties, draugia visi trys uždirbome per šią nedėlią 50 šilingų; man užmokėjo 5 šilingus, draugiu 3 šilingus, o sav pasilikio 42 šilingų“. Teipo-gi girdėjau kriaučius kalbant: „bjauru yra vargstančiam lietuviui, dirba beveik dieną ir naktį, gauna užmokesčio po kelis šilingus ant nedėlios; nēr galima darbininkui priguliničiai nė misti, nė pernaktvoti — miegi nakče dažnai ant tų pačių

kriaučiškų stalų, kur dieną dirbai!“ Turiu priminti priegtam, kad menkai mintant darbininkui Londone, vienam be šeimynos, išeina 10 šilingų ant nedelios.

Pabaigoj 1895 metų užmesgė draugystę Lietuvos darbininkų Londone lietuvis K. Pilėnas. Išpradžių rodėsi, kad aušros žvaigždė užtekejo, kad darbininkai-lietuviai sukils iš miego ir nepasiduos svetimnaudžiams. Teip ir butų buvę, jeigu vadas butų buvęs doru žmogumi. Išpradžių šių metų jau draugystė skaitė 60 sąnarių ir prieto atsirado daug naudingų užmanymų. Bet vadas steigdamas kliubą (vietą draugystei) pridirbo skolų daugiaus, nēg neša kišeniai darbininkų, teipo-gi padarytą streiką ne išvedė gerai. (Streikas yra Anglijos tiesų pripažintas). Darbininkai pametė darbą neturėdami valgio, pertai negalėjo ilgiaus būti bedarbo, turėjo sugrįžti į tą patį nelaimingą svetimnaudžių jungą nieko nepelnę, o keletas nepersergētu nuo bereikalingų barnių streike, pateko net į kalinį.

Suiro neįtaisytas kliubas... ir draugystė, prapuolė iš akių vadas su svetimais nuo darbininkų paskolintais pinigais, ir vėl spaudžia mus pereitas vargas, bet lietuvių dvasia dar gyvuoja. Patys išmintingesni darbininkai, po kelis draugia, laiko laikraščiu; teipo-gi aš turiu mažą naminį knygyną — nors mažai yra norinčių skaityti, bet dvasia gyvoja... Tarpų tų nuskriaustųjų per mus vadą aš ir baigiu atmokėti svetimą skolą 42 šilingus 6 penus; nors sunku darbininkui su šeimyna mokėti svetimas skolas, bet linksma, nės tai dėl meilės tėviškumo.

Darbininkai, mieli broliai, kaip galėdami stenkimės patys suprasti savo vargą ir rupin-kimės pagerinti savo buvimą; o jeigu atsirastu kas tarp mus, kuris vien pats užsimanytu vesti mūsų dalykus, tai nepasiduokime jojo patvaldytei, bet patys prižiūrėkime viską!

Londone, 7/11. 96 m.

Lietuvis J. P.

Piningus ir laiškus į Ukininko (ir Varpo) redakciją siunčiant, reikia šitoksai adresas padėti:

Herrn Dr. Bruažis, Tilsit (Ostpreussen).

Turiny s.

Paziūrėkime kitų paveikslui. N. — Naujas vaistas prieš difteritą. D. — Apie gyvates ir jų nuodus. — Iš Lietuvos: Iš Pilviškių. R. Ant Vilkaviškio; Suvalkų gub. R. U. Baltmario padarge. *Svirplis*. Kokiškių. R. — Iš Prūsų Lietuvos L. — Kiek apsieina užlaimas viespataujančių. — Iš svetimų šalių: Maskolija; Turkija; Šveicarija; Italija; Ispanija; Anglija; Norvegija. D. — Iš Londono. J. P. — Adresas.